

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala

w sprawie **H. G.**

oskarżonej o czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 24 maja 2024 r.,

skargi obrońcy oskarżonej

na wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 8 stycznia 2024 r., sygn. akt IV Ka 1273/23

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Choszcznie z dnia 23 maja 2023 r.,

sygn. akt II K 578/22 i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

postanowił

1. oddalić skargę;

**2. kosztami sądowymi postępowania skargowego obciążyć
oskarżoną.**

UZASADNIENIE

H. G. została oskarżona o to, że w dniu 15 czerwca 2021 roku z miejscem skutku w C. ubiegając się za pomocą aplikacji eWniosekPlus o przyznanie płatności bezpośrednich oraz ekologicznej usiłowała doprowadzić Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - [...] Oddział Regionalny w S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej wysokości 29647,47 zł dotacji tytułem ww. płatności, w ten sposób, że ubiegając się o ich przyznanie

zadeklarowała do płatności działki, co do których w części nie prowadziła od wielu lat działalności rolniczej, tj. zawyżyła powierzchnię obszarową uprawnionej do płatności JPO, deklarując o 21,59 ha powierzchni więcej zgłoszone do zazielenienia, zawyżyła powierzchnię zgłoszoną do płatności związanej do upraw roślin strączkowych na ziarno o 2,09 ha oraz zawyżyła powierzchnię zgłoszoną do płatności ekologicznej poprzez podanie powierzchni 44,74 ha, tj. większą niż 20% całkowitej powierzchni zadeklarowanej, jednak zamierzonego celu nie osiągnęła z uwagi na przeprowadzone kontrole na nieruchomościach wskazane we wniosku, w wyniku których zakwestionowano zasadność ubieganej się przez nią kwoty dopłat przyznając jej kwotę pomniejszoną o wartość dopłat uznanej jako nienależnej, tj. łącznie 29647,47 zł, tj. o czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 23 maja 2023 r., sygn. akt II K 578/22, Sąd Rejonowy w Choszcznie uniewinnił oskarżoną od popełnienia zarzuczonego jej czynu i orzekł o kosztach procesu.

Od powyższego wyroku apelację wywiódł prokurator, który zaskarżył to orzeczenie w całości na niekorzyść oskarżonej, zarzucając mu obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

- art. 297 § 1 k.k. poprzez przyjęcie, że oskarżona wnioskując o przyznanie wsparcia finansowego w postaci dopłat bezpośrednich i ekologicznych za pośrednictwem internetowej aplikacji eWniosekPlus, przy niekwestionowanym ustaleniu, że zawarte przez nią oświadczenia istotne dla przyznania tych dopłat były nieprawdziwe, nie zrealizowała znamion przestępstwa oszustwa finansowego, z uwagi na wnioskowanie w formie elektronicznej, co zdaniem sądu wyklucza możliwości przyjęcia zaistnienia czynności sprawczej w postaci złożenia pisemnego oświadczenia, w sytuacji, gdy przepisy kodeksu postępowania administracyjnego mające zastosowanie w procedurze ubiegania się o tego rodzaju wsparcie finansowe dopuszczają możliwość wnioskowania za pomocą pisma wytworzonego w formie elektronicznej, co odpowiada zasadzie pisemności, a nadto wniosek taki jest dokumentem w rozumieniu przepisów kodeksu postępowania administracyjnego i karnego,

- art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. poprzez uznanie, że z uwagi na brak obowiązku zwrotu dotacji, o które ubiegała się oskarżona, wyeliminowana jest możliwość przypisania jej działania mogącego skutkować niekorzystnym rozporządzeniem mieniem, w sytuacji, gdy omawiane wsparcie finansowe w rzeczywistości podlega obowiązkowi zwrotu, przy stwierdzeniu nienależnego przyznania, co przy dokonanych w sprawie ustaleniach w całości uzasadnia stwierdzenie, że postępowanie oskarżonej ukierunkowane było na uzyskanie korzyści majątkowej poprzez usiłowanie doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem podmiotu uprawnionego do dysponowania środkami pieniężnymi przeznaczonymi na ten cel,

1. art. 11 § 2 k.k. poprzez uznanie, że w niniejszej sprawie nie zachodzi kumulatywna kwalifikacja przestępstwa z art. 297 § 1 k.k. i z art. 286 § 1 k.k., albowiem oszustwo kredytowe stanowi *lex specialis* w stosunku do oszustwa z art. 286 § 1 k.k., podczas gdy przy niekwestionowanej w sprawie okoliczności działania oskarżonej w celu uzyskania dofinansowania, tj. poprzez złożenie nierzetelnego pisemnego oświadczenia oraz dołączonych do tego wniosku załączników graficznych zawierających niezgodne ze stanem faktycznym dane dotyczące działek rolnych wskazanych niniejszym wnioskiem o dopłaty, dla pełnej oceny prawnokarnej koniecznym jest zastosowanie kumulatywnego zbiegu w/w przepisów karnych.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego w Choszcznie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 8 stycznia 2024 r., sygn. akt IV Ka 1273/23, Sąd Okręgowy w Szczecinie uchylił zaskarżony wyrok i sprawę oskarżonej H.G. przekazał Sądowi Rejonowemu w Choszcznie do ponownego rozpoznania.

Od powyższego wyroku skargę wywiódł obrońca oskarżonej, który zaskarżył to orzeczenie w całości, zarzucając mu:

1. rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 115 § 14 k.k. poprzez uznanie, iż dane podane za pośrednictwem aplikacji eWniosekPlus stanowiły dokument o jakim mowa w art. 115 § 14 k.k. albowiem na podstawie przepisów o Agencji Modernizacji i Restrukturyzacji Rolnictwa oraz przepisów wykonawczych

nie sposób uznać aby taki wniosek był przedmiotem lub innym zapisanym nośnikiem informacji, z którym jest związane określone prawo, albo który ze względu na zawartą w nim treść stanowi dowód prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mającej znaczenie prawne, a nadto poprzez uznanie, iż dane załączone do aplikacji eWniosekPlus przedłożone bezpośrednio przez Agencję Modernizacji i Restrukturyzacji Rolnictwa stanowiły pisemne oświadczenie o jakim mowa w art. 297 § 1 kk tym bardziej, iż oskarżona w ramach złożenia wniosku nie nanosiła nigdy jakiegokolwiek podpisu w tym własnoręcznego;

1. rażące naruszenie art. 286 § 1 kk poprzez ustalenie Sądu Okręgowego w Szczecinie, iż zasadnym jest wydanie wyroku skazującego przy przyjęciu kwalifikacji prawnej zawierającej ten przepis w sytuacji gdy art. 297 § 1 k.k. stanowi *lex specialis* wobec treści art. 286 k.k. a co za tym idzie w przypadku uzyskiwania dopłat z tytułu prowadzenia działalności rolniczej przepis ten nie może być stosowany.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę prokurator wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy zauważyć, że w toku postępowania skargowego zakres kognicji Sądu Najwyższego jest istotnie ograniczony. Uprawnienia tego organu zawężają się bowiem wyłącznie do badania, czy kasatoryjny wyrok sądu odwoławczego nie został dotknięty uchybieniem stanowiącym bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 k.p.k., a nadto, czy nie został wydany mimo braku ustawowych podstaw do jego wydania określonych w art. 437 § 2 k.p.k. W związku z prowadzeniem tych analiz Sąd Najwyższy nie może jednak samodzielnie oceniać zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i badać, czy zachowanie oskarżonego wyczerpuje znamiona czynu zabronionego, a w konsekwencji na tej podstawie oceniać słuszności zaskarżonego orzeczenia. Te kwestie należą bowiem do kompetencji sądów powszechnych. Poza zakresem kontroli Sądu Najwyższego w tym postępowaniu pozostaje zatem prawidłowość

stanowiska sądu odwoławczego co do istoty sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2018 r., V KS 15/18).

Już z tych względów, podniesione w skardze zarzuty zmierzające do wykazania, że sąd odwoławczy na skutek rażącej obrazy przepisów prawa materialnego wskazanych w ww. środku zaskarżenia błędnie uchylił wyrok sądu pierwszej instancji, nie mogły okazać się skuteczne.

Co jednak najistotniejsze, z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia wyraźnie wynika, że przyczyną wydania wyroku kasatoryjnego było przekonanie Sądu Okręgowego, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy uzasadniał przypisanie oskarżonej sprawstwa w zakresie zarzucanego jej czynu i wydanie wyroku skazującego (art. 454 § 1 k.p.k.) - k. 209. W tym stanie rzeczy formalnoprawna prawidłowość postąpienia organu *ad quem*, nie może wywoływać jakichkolwiek zastrzeżeń (art. 437 § 2 k.p.k.).

Powyższy wywód prowadzi do konkluzji, że – mając na uwadze jednoznaczną treść art. 437 § 2 k.p.k. – brak było podstaw do wzruszenia zaskarżonego wyroku w postępowaniu skargowym, w którym – co jeszcze raz na koniec przypomnieć wypada – Sąd Najwyższy nie może badać prawidłowości stanowiska sądu odwoławczego co do istoty sprawy.

Kierując się przywołaną argumentacją, Sąd Najwyższy oddalił skargę, obciążając ponadto oskarżoną kosztami sądowymi zainicjowanego przez nią postępowania.

[PGW]

[ms]